

Βρυξέλλες, 4 Δεκεμβρίου 2023
(OR. en)

16336/23

CT 193
ENFOPOL 531
COTER 236
JAI 1613
COPEN 432

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 4 Δεκεμβρίου 2023

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 15407/23

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη βελτίωση της στήριξης και της αναγνώρισης των θυμάτων της τρομοκρατίας

– Συμπεράσματα του Συμβουλίου (4 Δεκεμβρίου 2023)

Διαβιβάζονται στο Παράρτημα για τις αντιπροσωπείες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη βελτίωση της στήριξης και της αναγνώρισης των θυμάτων της τρομοκρατίας, τα οποία εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο (Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις) κατά την 3992η σύνοδό του στις 4 Δεκεμβρίου 2023.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη βελτίωση της στήριξης και της αναγνώρισης των θυμάτων της τρομοκρατίας

ΤΟΝΙΖΟΝΤΑΣ ότι η τρομοκρατία παραμένει κρίσιμη παγκόσμια απειλή, ότι συνιστά μία από τις σοβαρότερες παραβιάσεις των αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θέτει σε κίνδυνο βασικές δημοκρατικές αρχές, όπως ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το κράτος δικαίου και η κοινωνική συνοχή.

ΕΧΟΝΤΑΣ ΚΑΤΑ ΝΟΥ ότι η προσέγγιση της καταπολέμησης της τρομοκρατίας πρέπει να αφορά όχι μόνο την πλευρά της ασφάλειας, αλλά και να εστιάζει στους άμεσα πληττόμενους, τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνήσουν για μια ολοκληρωμένη ανταπόκριση στις ανάγκες των θυμάτων της τρομοκρατίας, διότι η ικανοποίηση των αναγκών τους δεν είναι μόνο ηθική ευθύνη αλλά και ζήτημα συμμόρφωσης με τις νομικές υποχρεώσεις που απορρέουν από το διεθνές και το ενωσιακό δίκαιο.

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ το γεγονός ότι η οδηγία για τα δικαιώματα των θυμάτων¹ θεσπίζει ελάχιστα πρότυπα σχετικά με τα δικαιώματα, τη στήριξη και την προστασία των θυμάτων εγκληματικών πράξεων και αναγνωρίζει ότι τα θύματα της τρομοκρατίας χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή, στήριξη και προστασία λόγω της ιδιαίτερης φύσης του εγκλήματος· ότι η προτεινόμενη αναθεώρηση της οδηγίας για τα δικαιώματα των θυμάτων² αποσκοπεί στην περαιτέρω ενίσχυση των δικαιωμάτων των θυμάτων εγκληματικών πράξεων στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των θυμάτων της τρομοκρατίας· ότι η οδηγία για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας³ περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις για τα θύματα της τρομοκρατίας και προβλέπει ότι τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι υπάρχουν υπηρεσίες υποστήριξης επιπλέον ή ως αναπόσπαστο μέρος των γενικών υπηρεσιών υποστήριξης θυμάτων που καλύπτουν τις ειδικές ανάγκες των θυμάτων της τρομοκρατίας και ότι είναι διαθέσιμες αμέσως μετά την τρομοκρατική επίθεση και για όσο διάστημα είναι αναγκαίο.

¹ Οδηγία 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας (ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 57).

² Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί τροποποίησης της οδηγίας 2012/29/ΕΕ για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας (11840/23).

³ Οδηγία (ΕΕ) 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 88 της 31.3.2017, σ. 6).

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι το Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του για τα θύματα της τρομοκρατίας που εκδόθηκαν στις 4 Ιουνίου 2018⁴, κάλεσε τα κράτη μέλη να ορίσουν ένα εθνικό σημείο επαφής που θα είναι αρμόδιο για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τη στήριξη, τη συνδρομή, την προστασία και το σύστημα αποζημιώσεων που τίθενται στη διάθεση των θυμάτων της τρομοκρατίας, με στόχο τη διευκόλυνση της ταχείας ανταλλαγής πληροφοριών και συνδρομής σε περίπτωση τρομοκρατικής επίθεσης.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τις πρωτοβουλίες της ΕΕ για τη στήριξη και τη συμμετοχή σε αυτές των θυμάτων της τρομοκρατίας, όπως η στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων (2020-2025) που εγκρίθηκε τον Ιούνιο του 2020, η οποία ισχύει για όλα τα θύματα όλων των εγκλημάτων, με ιδιαίτερη προσοχή στα πλέον ευάλωτα θύματα και το θεματολόγιο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, που παρουσίασε η Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2020, το οποίο ζητεί ενισχυμένη στήριξη των θυμάτων της τρομοκρατίας· το δίκτυο ευαισθητοποίησης για τη ριζοσπαστικοποίηση (RAN) μέσω του οποίου η Επιτροπή υποστηρίζει τα θύματα της τρομοκρατίας από το 2011, ιδίως στο πλαίσιο της ειδικής ομάδας εργασίας για τα θύματα της τρομοκρατίας (RAN VoT)· την πλατφόρμα της ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων, η οποία προβλέπει μια πιο οριζόντια προσέγγιση όσον αφορά τα δικαιώματα των θυμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των θυμάτων της τρομοκρατίας, φέρνοντας σε επαφή για πρώτη φορά όλους τους εμπλεκόμενους φορείς σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με τα δικαιώματα των θυμάτων· και το ενωσιακό κέντρο εμπειρογνωσίας για τα θύματα της τρομοκρατίας (EU CVT) που συστάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με σκοπό την παροχή εμπειρογνωσίας, καθοδήγησης και υποστήριξης στις εθνικές αρχές και σε οργανισμούς υποστήριξης θυμάτων.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ την επιτυχία του ενωσιακού κέντρου εμπειρογνωσίας για τα θύματα της τρομοκρατίας κατά τη φάση του ως πιλοτικού έργου και την απόφαση της Επιτροπής να συνεχίσει με ένα νέο διετές στάδιο με δυνατότητα παράτασης για δύο ακόμη έτη.

ΕΧΟΝΤΑΣ ΕΠΙΓΝΩΣΗ ότι δεν έχουν υποστεί όλα τα κράτη μέλη τρομοκρατικές επιθέσεις στο έδαφός τους ούτε διαθέτουν κατοίκους που υπήρξαν θύματα τρομοκρατίας σε άλλες χώρες και ότι, ως εκ τούτου, εύλογα δεν διαθέτουν ειδικές διατάξεις σε σχέση με τα θύματα της τρομοκρατίας.

⁴ 9719/18.

ΤΟΝΙΖΟΝΤΑΣ ότι το σημερινό τρομοκρατικό φαινόμενο έχει παγκόσμια και διεθνική διάσταση και απαιτεί από όλα τα κράτη μέλη να είναι προετοιμασμένα σε περίπτωση τρομοκρατικής επίθεσης στο έδαφός τους ή επίθεσης που πλήττει τους κατοίκους τους. Θα πρέπει να υιοθετηθούν εφικτές και αποτελεσματικές λύσεις για να επιτευχθεί σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση ένα συνεκτικό επίπεδο ετοιμότητας και αντίδρασης.

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ότι η έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 29 παράγραφος 2 της οδηγίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας⁵ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, παρά τον συνολικό αντίκτυπο της οδηγίας, υπάρχουν αδυναμίες όσον αφορά τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο ειδικών διατάξεων που αφορούν τα θύματα της τρομοκρατίας, γεγονός που θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα τα διασυνοριακά θύματα της τρομοκρατίας να μην λαμβάνουν συνδρομή ή υποστήριξη προσαρμοσμένη στις ειδικές ανάγκες τους

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι δεν έχουν ορίσει όλα τα κράτη μέλη ενιαίο σημείο επαφής σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για τα θύματα της τρομοκρατίας.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι τα ενιαία σημεία επαφής για τα θύματα της τρομοκρατίας θα πρέπει να αποτελέσουν ειδικό δίκτυο στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού δικτύου για τα δικαιώματα των θυμάτων.

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι, εκτός από την ανάγκη να διαθέτουν τα κράτη μέλη ένα καθορισμένο ενιαίο σημείο επαφής που να μπορεί να διευκολύνει την πρόσβαση των θυμάτων της τρομοκρατίας σε βοήθεια, θα πρέπει να καθοριστούν σε μη δεσμευτικό επιχειρησιακό πρωτόκολλο βέλτιστες πρακτικές και συστάσεις για τη συνεργασία και τη σύμπραξη των ενιαίων σημείων επαφής σε περίπτωση τρομοκρατικής επίθεσης με διασυνοριακά θύματα. Το δίκτυο των ενιαίων σημείων επαφής (SCPVOT) έχει συντάξει ένα μη δεσμευτικό έγγραφο επιχειρησιακού πρωτοκόλλου για το δίκτυο ενιαίων σημείων επαφής για τα θύματα της τρομοκρατίας⁶, το οποίο, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές εθνικές συνθήκες των κρατών μελών, μπορεί να συμβάλλει ώστε τα θύματα αυτά να λαμβάνουν συνδρομή, στήριξη, προστασία και οικονομική αποζημίωση σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

⁵ Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 29 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου και για την τροποποίηση της απόφασης 2005/671/ΔΕΥ του Συμβουλίου (13478/1/21 REV 1 + ADD 1 + COR 1).

⁶ 14763/23.

ΤΟΝΙΖΟΝΤΑΣ ότι η συνολική πολιτική και κοινωνική συνιστώσα των τρομοκρατικών επιθέσεων καθιστά αναγκαία την αναγνώριση και τον εορτασμό της μνήμης των θυμάτων της τρομοκρατίας, ενέργειες που στηρίζουν τη διαδικασία αποκατάστασης των θυμάτων ως ατόμων και ως μελών της κοινότητας, προωθώντας την κοινωνική συνοχή και την προάσπιση των δημοκρατικών αξιών. Είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να διαφυλάξουν τη μνήμη των θυμάτων της τρομοκρατίας, τόσο ως πράξη δικαιοσύνης όσο και ως μέσο κοινωνικής απονομιμοποίησης της τρομοκρατίας και του βίαιου εξτρεμισμού.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τον κεντρικό ρόλο που θα πρέπει να διαδραματίσουν τα θύματα της τρομοκρατίας σε αυτές τις πολιτικές μνήμης, ιδίως τον ρόλο τους στην ευαισθητοποίηση σχετικά με την τρομοκρατική βία μέσω των μαρτυριών τους, δεδομένου ότι η φωνή τους αποτελεί ισχυρό εργαλείο ευαισθητοποίησης σχετικά με τις ανθρώπινες συνέπειες της τρομοκρατίας και του βίαιου εξτρεμισμού.

ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΟΝΤΑΣ τη συμβολή της κοινωνίας των πολιτών και των οργανώσεων των θυμάτων στην παροχή στήριξης προς στα θύματα της τρομοκρατίας, στη ανάδειξη των διαφορών ζητημάτων που αντιμετωπίζουν και στις πολιτικές μνήμης και στην απονομιμοποίηση της τρομοκρατίας και του βίαιου εξτρεμισμού.

ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ:

ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΕΠΙΓΝΩΣΗ της ανάγκης για προετοιμασία σε περίπτωση τρομοκρατικής επίθεσης και, κατά συνέπεια, να ορίσουν ένα ενιαίο σημείο επαφής για τα θύματα της τρομοκρατίας, ώστε να διευκολύνουν την άσκηση των δικαιωμάτων των θυμάτων σε διασυνοριακό επίπεδο και να συμβάλλουν στην αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ όλων των κρατών μελών.

ΝΑ ΕΝΘΑΡΡΥΝΟΥΝ τα αντίστοιχα εθνικά ενιαία σημεία επαφής να προβληθούν με στόχο να γίνουν γνωστά στις εμπλεκόμενες αρχές σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και να δεσμευτούν να επικαιροποιούν τον κατάλογο των σημείων επαφής του ευρωπαϊκού δικτύου για τα δικαιώματα των θυμάτων.

ΝΑ ΕΞΕΤΑΣΟΥΝ την εφαρμογή των βέλτιστων πρακτικών και συστάσεων που περιλαμβάνονται στο επιχειρησιακό πρωτόκολλο του δικτύου ενιαίων σημείων επαφής για τα θύματα της τρομοκρατίας, με πλήρη σεβασμό της εθνικής νομοθεσίας και των ιδιαιτεροτήτων των κρατών μελών.

ΝΑ ΕΝΘΑΡΡΥΝΟΥΝ την ταχεία έγκριση της στοχευμένης αναθεώρησης της οδηγίας για τα δικαιώματα των θυμάτων, η οποία έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι τα θύματα εγκληματικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένων των θυμάτων τρομοκρατίας, μπορούν να απολαύουν πλήρως τα δικαιώματά τους στην ΕΕ.

ΝΑ ΕΝΘΑΡΡΥΝΟΥΝ τη λήψη μέτρων για την εξασφάλιση της αναγνώρισης και του σεβασμού των θυμάτων της τρομοκρατίας, προωθώντας την κατάρτιση των επαγγελματιών που ασχολούνται με τα θύματα, εφιστώντας την προσοχή των μέσων ενημέρωσης στη μεταχείριση των θυμάτων και ενθαρρύνοντας μια προσέγγιση στην οποία οι επιθυμίες και η συμβολή των θυμάτων θα αποτυπώνονται δεόντως στις αναμνηστικές εκδηλώσεις.

ΝΑ ΘΕΩΡΗΣΟΥΝ ότι η φωνή των θυμάτων της τρομοκρατίας και οι μαρτυρίες τους αυξάνουν την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις συνέπειες που έχουν σε ανθρώπινο επίπεδο η τρομοκρατία και ο βίαιος εξτρεμισμός και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στα προγράμματα και τις στρατηγικές των κρατών μελών για την πρόληψη της βίαιης ριζοσπαστικοποίησης.

ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΟΥΝ τις πολιτικές μνήμης των θυμάτων της τρομοκρατίας σύμφωνα με τα επιμέρους έθιμα και πρακτικές των κρατών μελών, ώστε να μην λησμονηθούν όσοι έχασαν τη ζωή τους ή υπέστησαν σωματικές ή ψυχολογικές βλάβες ή θυσίασαν την ελευθερία τους ως συνέπεια του τρομοκρατικού φανατισμού· οι πολιτικές αυτές μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν ως μέσο για την πρόληψη της βίαιης ριζοσπαστικοποίησης.

ΝΑ ΕΞΕΤΑΣΟΥΝ τρόπους για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τα διασυνοριακά θύματα, προς το βέλτιστο συμφέρον των θυμάτων.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΛΕΙΤΑΙ

ΝΑ ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, των υφιστάμενων δομών της ΕΕ και της κοινωνίας των πολιτών προκειμένου να παρέχεται αποτελεσματική στήριξη στα θύματα τρομοκρατικών επιθέσεων, τόσο αμέσως μετά την επίθεση όσο και κατά το στάδιο της μεταπαρακολούθησης.

ΝΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΕΙ τη συνέχιση της λειτουργίας του ενωσιακού κέντρου εμπειρογνωσίας για τα θύματα της τρομοκρατίας και να διευρύνει το φάσμα των δράσεών της, ώστε να μπορεί να υιοθετήσει μια πιο πρακτική προσέγγιση για τη στήριξη των κρατών μελών, ιδίως των λιγότερο προετοιμασμένων, όταν υφίστανται τρομοκρατική επίθεση, διευκολύνοντας παράλληλα νέες εταιρικές σχέσεις με διεθνείς οργανισμούς και τρίτες χώρες.

ΝΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΙ τη λειτουργία του δικτύου ενιαίων σημείων επαφής για τα θύματα της τρομοκρατίας στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού δικτύου για τα δικαιώματα των θυμάτων, με την οργάνωση αποτελεσματικής και λειτουργικής συνεργασίας μεταξύ των ενιαίων σημείων επαφής των κρατών μελών.

ΝΑ ΠΑΓΙΩΣΕΙ, σε στενή συνεργασία με τις ενώσεις θυμάτων, την ετήσια διοργάνωση της Ημέρας Μνήμης της ΕΕ για τα θύματα της τρομοκρατίας ως πράξη τόσο μνήμης όσο και ανθεκτικότητας.

ΝΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΕΙ ότι η φωνή των θυμάτων και των επιζώντων της τρομοκρατίας θα αποτελέσει αναπόσπαστο μέρος των δραστηριοτήτων που θα αναπτυχθούν στο πλαίσιο του κόμβου γνώσης της ΕΕ για την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης που θα δρομολογηθεί το 2024.
